



IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2013 r.

l.dz. 144/KRIA/2013/w

**Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
Departament Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa**

W odpowiedzi na prośbę Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa wyrażoną w piśmie z dnia 12 lutego 2013 r., (BP3b-024-126/12, nr 4830), dotyczącą zajęcia stanowiska w odniesieniu do Pana pisma z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie interpretacji art. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów (Dz.U. 2001, Nr 5, poz. 42 z późn. zm., dalej jako „ustawa samorządowa”), przedstawiam stanowisko Krajowej Rady Izby Architektów RP w niniejszej sprawie.

Stanowisko Krajowej Rady IARP w kwestii interpretacji art. 6 ust. 1 ustawy samorządowej w zw. z art. 12a pr.bud. jest jednoznaczne – tylko i wyłącznie uzyskanie członkostwa – chociażby tymczasowego – we właściwej izbie samorządu zawodowego uprawnia do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Problem wykładni art. 6 ust. 1 ustawy samorządowej, rozpatrywany w związku z art. 12a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414 z późn. zm., dalej jako „pr.bud.”), dotyczy przede wszystkim kwestii uznawania zagranicznych kwalifikacji zawodowych, które mogą stanowić podstawę do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Kompleksowa analiza powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów dotyczących regulacji wewnętrznych w zakresie objętym przedmiotowym zagadnieniem, jak również poglądów doktryny i orzecznictwa wykazała, iż obowiązujące przepisy uniemożliwiają pełnienie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie osobom, które nie zostały wpisane na listę członków właściwej okręgowej izby samorządu zawodowego, co wynika z bezpośredniego, literalnego brzmienia przepisu art. 6 ust. 1 ustawy samorządowej. W świetle

tego przepisu: *Prawo wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz samodzielnego projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie przysługuje wyłącznie osobom wpisanym na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.*

W identyczny sposób zasada powyższa została wyrażona art. 12 ust. 7 pr.bud., zgodnie z którym: *Podstawę do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie stanowi (...) wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez tę izbę, z określonym w nim terminem ważności.*

Problem interpretacyjny art. 6 ust. 1 ustawy samorządowej pojawia się w kontekście brzmienia art. 12a pr.bud., zgodnie z którym: *Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, określone w art. 12 ust. 1, mogą również wykonywać osoby, których odpowiednie kwalifikacje zawodowe zostały uznane na zasadach określonych w przepisach odrębnych.* Przepisem „odrębnym”, o którym mowa w art.12a pr.bud. jest ustawa z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z dnia 17 kwietnia 2008 r.). Powyższa ustawa swoim zakresem przedmiotowym obejmuje ogólne zasady uznawania zagranicznych kwalifikacji zawodowych, a także zasady świadczenia usług transgranicznych.

Konsekwencją wejścia w życie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, było wprowadzenie *Ustawy o zmianie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz ustawy - Prawo budowlane z dnia 7 listopada 2008 r. (Dz.U. Nr 210, poz. 1321), na mocy której zostały dodane m.in. przepisy art. 20a i 33a ustawy samorządowej.*

Artykuł 33a ustawy samorządowej, określa zasady postępowania w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych architekta, inżyniera budownictwa lub urbanisty, natomiast – w odniesieniu do samorządu zawodowego architektów – zasady te precyzuje *Regulamin postępowania w sprawie uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta w stosunku do osób będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy nabyli w tych państwach, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, kwalifikacje do wykonywania zawodu architekta (stanowiący załącznik do uchwały KRIA nr O – 13 – II - 2009 z dnia 1 kwietnia 2009 r. w sprawie uchwalenia regulaminu postępowania w sprawie uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta w stosunku do osób będących obywatelami państw*

członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zwanych dalej "państwami członkowskimi", którzy nabyli w tych państwach, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, kwalifikacje do wykonywania zawodu architekta).

W świetle art. 33a ust. 10 ustawy samorządowej, właściwa Krajowa Rada Izby wydaje decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych po spełnieniu warunków określonych w ustawie oraz zobowiązuje okręgową izbę wskazaną przez zainteresowanego do dokonania wpisu na listę członków w przypadku, gdy osoba ta posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Analogiczne rozwiązanie zostało przyjęte w § 8 ust. 1 w/w Regulaminu.

Wykładnia językowa powyższych przepisów – powszechnie obowiązujących oraz wewnętrznych - prowadzi do racjonalnego wniosku, iż decyzja o uznaniu kwalifikacji zawodowych może powodować powstanie stosunku członkostwa we właściwej izbie samorządu zawodowego. Niemniej jednak, może zdarzyć się sytuacja, iż pomimo uznania kwalifikacji zawodowych, dana osoba nie będzie mogła być wpisana na listę członków samorządu zawodowego, a więc nie będzie mogła wtedy pełnić samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej został wprowadzony także art. 20a ustawy samorządowej dotyczący świadczenia usług transgranicznych, zgodnie z którym: obywatel państwa członkowskiego posiadający kwalifikacje zawodowe architekta, inżyniera budownictwa lub urbanisty, który prowadzi zgodnie z prawem działalność w zakresie tego zawodu w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim ma prawo do tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu odpowiednio architekta, inżyniera budownictwa lub urbanisty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej „świadczeniem usług transgranicznych”, bez konieczności uznawania kwalifikacji zawodowych, po spełnieniu wymogów określonych w art. 20a ust. 2-11 ustawy samorządowej.

Przez tymczasowe, okazjonalne wykonywanie zawodu architekta rozumie się – zgodnie z § 2 pkt 6 *Instrukcji dotyczącej postępowania w sprawie świadczenia usług transgranicznych (stanowiącej Załącznik do uchwały KRIA nr O – 10 – II - 2009 z dnia 1 kwietnia 2009 r. o wprowadzeniu instrukcji dotyczącej postępowania w sprawie świadczenia usług transgranicznych przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu*

(EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy posiadają kwalifikacje zawodowe architekta w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim) - wykonywanie zawodu architekta na terenie RP w czasie potrzebnym dla wykonania **jednego projektu i nadzoru nad jego realizacją**.

Po rozpatrzeniu pisemnego oświadczenia osoby zamierzającej świadczyć usługi transgraniczne, okręgowa rada podejmuje uchwałę w sprawie tymczasowego wpisu lub odmowy wpisu usługodawcy na listę członków okręgowej izby architektów – na zasadach, o których mowa w art. 19 ust. 2 – 5 ustawy samorządowej (§ 4 ust. 5 instrukcji).

Mając na uwadze powyższe - dopiero powstanie stosunku członkostwa w następstwie tymczasowego wpisu na listę członków okręgowej izby architektów uprawnia daną osobę do pełnienia funkcji technicznych w budownictwie na zasadach określonych w art. 12a pr.bud.

Analiza przepisów o transgranicznym świadczeniu usług, prowadzi do wniosku, iż skoro nawet jednorazowa usługa w postaci wykonania projektu architektonicznego wymaga tymczasowego wpisu na listę członków samorządu zawodowego, to uznanie kwalifikacji zawodowych może skutkować powstaniem uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, tylko i wyłącznie po uzyskaniu członkostwa w izbie samorządu zawodowego.

Krajowa Rada IARP nie podziela stanowiska Krajowej Izby Odwoławczej, wyrażonego w uchwale z dnia 3 kwietnia 2012 r. (KIO/KD 33/12), w uzasadnieniu której stwierdzono, iż jeżeli kwalifikacje zawodowe zostały uznane na podstawie art. 12a pr.bud., to wówczas możliwość wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie jest niezależna od wpisu na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.

Nie sposób zgodzić się z tą interpretacją, wobec brzmienia art. 33a ust. 10 ustawy samorządowej, który dopuszcza możliwość wpisu na listę członków (przy wydaniu decyzji o uznaniu kwalifikacji) w przypadku, gdy dana osoba posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie **w zakresie niezbędnym do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie**. Brzmienie tego przepisu w sposób klarowny wskazuje iż bezwzględnym warunkiem – niepodlegającym wyjątkom – umożliwiającym danej osobie pełnienie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, jest konieczność uzyskania członkostwa we właściwej izbie samorządu zawodowego.

Stanowisko takie reprezentuje także przeważająca część doktryny, i tak, R. Dziwiński, P. Ziemiński (w Komentarzu do art.12(a) ustawy - Prawo budowlane, Legalis), wskazują, cyt.: „Do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych są upoważnione również osoby, które

posiadają takie prawo w innych krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, bez względu na to, jak w tym kraju zostało to uregulowane. Jednak uwarunkowane to jest udokumentowaniem faktu posiadania prawa wykonywania czynności analogicznych do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w Polsce, posiadaniem wyższego wykształcenia uznanego za równorzędne z polskim, udokumentowaniem dwuletniej praktyki w projektowaniu lub kierowaniu robotami budowlanymi oraz wstąpieniem do polskiej izby samorządu zawodowego, gdyż wpis na listę członków izby stanowił będzie dopełnienie obowiązku wynikającego z polskiego prawa w tym zakresie. Identyczne stanowisko przyjął Wojewódzki Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 grudnia 2008 r. (VII SA/Wa 1628/08).

Znaczenie wymogu wpisu na właściwą listę samorządu zawodowego jako niezbędnego warunku do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, potwierdza także wykładnia systemowa - umieszczenie art. 6 ust.1 ustawy samorządowej w części dotyczącej przepisów ogólnych oraz brak w ustawie wyjątku od tej reguły, a także odpowiednik tego przepisu występujący w prawie budowlanym w art. 12 ust. 7.

Mając na uwadze powyższe jeszcze raz należy jednoznacznie wskazać, iż w kontekście treści art. 6 ust. 1 ustawy samorządowej w zw. z art. 12a pr.bud. - tylko i wyłącznie uzyskanie członkostwa – chociażby tymczasowego – we właściwej izbie samorządu zawodowego uprawnia do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Krajowa Rada Izby Architektów RP, wyraża nadzieję, iż niniejsza analiza prawna rozwieje wątpliwości, co do interpretacji przepisów art. 6 ust. 1 ustawy samorządowej w zw. Z art. 12a pr.bud. oraz doprowadzi do ujednocnienia poglądów w tym zakresie.



Wojciech Gęsiak, architekt IARP
Prezes Krajowej Rady



Waldemar Jasiewicz, architekt IARP
Sekretarz Krajowej Rady